

Svartpels var det, som først af dem alle bed ham i ryggen, derpå Fænger, og så bider Leo sig fast i hans skulder; disse var startet senere, men havde fundet en genvej tværs over fjeldet, og de holder nu deres herre tilbage, indtil de andre når frem og kan sætte tænderne i ham.

Snart er der ikke mer plads til nye sår. Og med en stønnen giver han, ikke et menneskeskrig, men en lyd, som en dåhjort dog ikke giver, og fylder de kendte steder med veråb, synker i knæ og vender som en, der beder for livet, tavst sine blikke omkring sig, som om de var tryglende arme.

Jægerne følger koblet i løb og hidser som vanligt hundene frem med ildnende råb, og de leder med blikket efter Actaeon og råber "Actaeon!" Han vender sit hoved efter sit navn. Og de syn's, det er synd, han er kommet for silde og har forpasset chancen til at se byttet betvunget.

Helst var han væk, men han er der. Og gerne havde han set på, ikke selv mærket hundenes vildskab. De flokkes omkring ham, og med de frådende kæber dybt i hans legeme får de den, der er deres herre, men ganske ser ud som en dåhjort. Alene hans død for utallige sår berettes at have stillet Diana tilfreds og svalet den harme, hun følte.

SEMELE

Sagen vurderes forskelligt. Thi nogle finder gudinden grusom, andre siger, hun just har forsvaret sin ære og sin jomfruelighed – og argumenterne brydes.

Alene Jupiters viv er mindre optaget heraf end af den fryd, som hun føler ved Agenoridernes sorger. Hun overfører sit had fra Jupiters Tyriske slegfred på hendes slægt. Og se! Til det gamle kommer der nyt nag:

Cadmus' datter, Seméle, er netop blevet besvangret af hendes mand.

Og Juno skal til at skælde og smælde, men griber sig i det: "Hvad nytte har jeg af al denne skænden? Nej, hende selv skal jeg ramme, og hvis jeg har krav på at kaldes Mægtige Juno og holde et strålende scepter i hånden, hvis jeg er dronning og Jupiters søster og hustru (hans søster er jeg i hvert fald!) – da skal hun dø!

Og kan hun så nøjes med en affære og med for en stund at krænke mit leje? Hun er gravid! *Det* manglede bare! Hun bærer skandalen offentlig rundt med sin mave og vil være moder til netop Jupiters søn! – en lykke jeg selv har haft svært ved at opnå. Fræk fordi hun er flot! Men *det* stopper *jeg!* Jeg *er* ikke Juno, hvis ikke hun, ramt af sin Jupiter, sendes til Helved!"

Hermed rejser hun sig fra sin trone og går i en lys sky ned til Semeles dør, men inden hun opløser skyen, forvandler hun sig til en kælling med gråhvide tjavser på hovedet, rynker i huden og skælvende ben at stavre af sted på. Også sin stemme lægger hun, om til en ældgammel kones. Dermed var hun Beróë, prinsessens Troezeniske amme.

Hun fik så snakken i gang og kom efter mangel en omvej også til Jupiters navn. Og hun sukker: "Ja, *var* det så bare virkelig Jupiter selv! Vi må frygte det værste. Thi mange har *sagt*, de var guder og listet sig ind hos ærbare koner. 'Jupiter' – det er for lidt! Lad ham gi dig et pant på sin elskov, *hvis* han er ægte! Så høj og så flot, som han er, når den store Juno tager imod ham, så høj og så flot skal du bede ham om at ta dig i favn – og medta hele sit udstyr!"

Sådan gør Juno indtryk på den naive prinsesse,

der beder sin Jupiter om at få lov til at gøre et ønske.
 "Vælg!" siger guden "Og intet i verden skal blive dig nægtet!
 Det kan du tro! Jeg sværger det dyrt ved de Stygiske floders
 vælde – og det er en magt, som også en gud har respekt for!"

Glad (til sin ulykke!), heldig (tror hun!), fortabt ved sin elskers
 lydighed siger hun da: "Som du er, når Saturnia tager
 dig i sin favn og forener sig med dig i kærligheds forbund,
 således vil jeg du kommer." Blokere ordet i munden
 på hende ville han, men det var allerede for silde.

Dybt må han sukke. Så lidt som hans ed kan gøres forsvoret,
 kan hendes ønske gøres uønsket. Sorrowful stiger
 han op på Olympen og samler med brynene skyer omkring sig,
 som han gør fulde af piskende byger og bragende storme
 iblandet flakkende glimt og uundgåelig lynild.

Han prøver dog på, hvor han kan, at dæmpe sin vælde, og kilen,
 hvormed han vog giganten, den hundredarmede Typhon,
 vælger han *ikke* som våben, for den er for vild og for voldsom.
 Der findes et lettere lyn, som kyklopernes kunst har forsynet
 med knap så hidsig og drabelig ild. Det hedder blandt guder
 'reservearmeringen'.

Rustet med det går han ind i paladset.
 Den himmelske uro var mer end prinsessens jordiske legem
 tålte. Hun brændte ihjel i sin elskers bryllupsforæring.

Fra moderens mave fjernes det ufødte foster og indsys
 (om man tør tro på historien!) i faderens lår, hvor det venter
 tiden, et foster skal ha for at fødes og komme til verden.

Først passer mosteren Ino i smug på barnet i vuggen,
 siden sendes det over til Nysa; og nymferne gemmer
 barnet i deres grotter og giver det næring og die.

TIRESIAS

Dette går efter skæbnens vilje på jorden, og Bacchus, to gange født, ligger trygt i sin vugge; Jupiter tager – sådan er sagnet – et bæger af nektar og lægger de tunge pligter til side og spørger godmodigt og muntert med Juno, der også er hjemme: "Den fryd, som I får, er visselig større end den, der er mandfolk beskåret." "Nej!" svarer Juno energisk. De enes så om at høre den lærde Tirésias' mening.

Han havde prøvet at elske både som mand og som kvinde. Da han engang i en skov havde set to mægtige slanger parres og havde forstyrret dem i det med spidsen af stokken, blev han, forunderligt nok, forvandlet til kvinde. Så gik der syv år, men i det ottende så han dem atter og udbrød:

"Har det så voldsom en virkning at slå jer med spidsen af stokken, at mand blir til kvinde og kvinde til mand, så slår jeg jer atter!" Det gjorde han så, og ved slaget på slangerne fik han sin gamle form tilbage igen og det køn, han havde fra fødslen.

Altså, kåret til dommer i denne skæmtsomme trætte, giver han Jupiter ret. Det optager Juno ifølge sagnet urimelig strengt i forhold til, hvad det gjaldt om, og hun fordømmer sin dommer til blindhedens evige mørke.

Almagtsfaderen gav ham for tabet af synet (thi ingen af guderne kan annullere en andens dispositioner) evnen at spå og letted hans straf ved at skænke ham hæder.

Han blev berømt i Boeotiens byer og svarede altid upåklageligt alle, der søgte ham med deres spørgsmål.

NARC

Den f
nymfe
slutteI tide
som,
Narci
om h"Hvis
Læng
visteCeph
og kt
Mang
Bøjel
Inger

EKKO

Han
ser h
selvEndr
gans
at huDett
nym
sink

NARCISSUS

Den første prøve på hans troværdighed fik Liriópe, nymfen, Cephísus engang tog fangen i sine bugter, sluttede i sine vande og tog med voldelig elskov.

I tidens fylde fødte den skønne af skødet en pode, som, helt fra han lå i sin vugge, enhver fandt allersomkærest. Narcissus kalder hun barnet. Man går til Tiresias, spørger, om han skal leve længe og opleve oldingealder.

“Hvis han ej kender sig selv!” er svaret fra skæbnens fortolker. Længe syntes det intet at sige. Men at det var rigtigt, viste hans sælsomme død og det uhørte i hans forrykthed.

Cephisus' søn havde føjet et år til tre gange fem år og kunne altså betragtes både som dreng og som yngling. Mangen en ung mand, mangel en pige forelsked sig i ham. Bøjelig blid så han ud, men hjertet var hårdt og hovmodigt: Ingen ung mand og ingen ung pige fik lov til at få ham.

EKKO

Han sætter net for den springende hjort, og en nymfe med stemme ser ham, en nymfe, der ikke kan tie til andre, men ikke selv sige noget til nogen, den genlydssendende Ekko.

Endnu var hun en pige og ikke blot lyd. Men hun havde ganske den samme snaksomme skik, som hun stadigvæk ejer: at hun af alt, hvad hun hører, må repetere det sidste.

Dette var Junos skyld. Thi når hun kunne ha grebet nymfer, der lå under Jupiters sky i bjergenes skove, sinkede Ekko gudinden med snak, så nymferne kunne

nå at forsvinde. Det mærkede Juno dog snart, og hun sagde:

“Megen brug skal du ikke mer få af den tunge, du narrer *mig* sådan med, og kort bliver alt, hvad du siger herefter!” Hun sætter handling bag, men i slutningen af, hvad hun siger, blander Ekko sig dog ved at gentage hendes ‘herefter’.

Som hun nu så Narcissus vandre omkring i naturen, brød hun i kærligheds lue og fulgte ham lige så stille. Jo tættere på hun kom til sin flamme, des hedere blev hun, ganske som fængeligt svovl, der sidder på enden af faklen, bryder i brand, så såre man holder det nær til en flamme.

Hvor ofte ønskede hun ikke at tale så kærligt til drengen, bruge de ømmeste ord! Men som hun er indrettet, *kan* hun ikke begynde. Men, hvad hun kan, det er hun parat til: vente på noget at sende sit ord tilbage som svar på.

Han var engang kommet væk fra skaren af trofaste fæller og havde råbt: “Nogen her?”, og “Her!” var svaret fra Ekko. Forbavset ser han sig søgende om og råber med høj røst: “Kom så!”, og Ekko ber ham om det, som han ber om. Han spejder sig atter omkring: Der er stadigvæk ingen, der kommer. Så si’r han: “Undgår du mig?” – og svaret består i det selv samme spørgsmål.

Han bliver ved, og forvirret af svarene prøver han atter: “Begiv dig så hen til mig!” Så glad som aldrig i livet sender hun svaret: “Giv dig så hen til mig!” I fortrøstning til sine ord går hun ud af tykningen og vil forsøge at kaste sin arm om sin elskedes nakke og ta ham i favnen.

Drengen flygter og råber under sin flugt: “Tag de arme væk og bliv mig fra livet! For hellere lider jeg døden end jeg er din!” “Jeg er din!” – det var svaret, han hørte fra Ekko.

14. Peter Paul Rubens, *Phaëthons fald* (II, 304 ff.)

Forsmået skjuler hun sig i den dybe skov og bedækker
sit ansigt med blade og lever fra da af i ensomme grotter.
Men elskov sidder i hjertet og gror ved at blive foragtet,
og den elendiges krop hentæres af søvnløse kvaler,
mager og indfalden blir hun og udtørres helt og aldeles,
indtil der ikke er andet tilbage end stemme og knogler.

Stemmen beholder hun, mens hendes bene bliver til stene.
Siden hen ses hun aldrig, men skjuler sig i sine bjerge,

høres dog af enhver: kun lyd er der liv i i Ekko.

NARCISSUS

Sådan blev hun og andre nymfer fra bjerge og bække
afvist og narret, og endnu før dét en hoben af mandfolk.
En af disse forsmåede havde med blikket mod himlen
udbrudt: "Lad ham så elske som mig og lige så håbløst!"
Til denne retfærdige bøn havde Nemesis givet sit minde.

Dyndfri lå der en kilde med vande så klare som sølvspejl,
aldrig berørt af hyrder og aldrig af geder fra bjerget
eller af andet kvæg og aldrig forstyrret af fugle
eller af vilddyr eller af knækkede grene fra skoven.
Omkring den voksede græsset så friskt og så frodigt af væden,
og træernes skygge var værn imod solens brændende stråler.

Træt efter jagten og mødig af heden havde Narcissus
lagt sig her, hidlokket af stedets skønhed og kilden.
Han stiller begærligt sin tørst. Men derunder vågner en ny tørst.

Medens han drikker, fortrylles han af, hvad han øjner i vandet,
elsker og håber og tror, at hvad der er vand, er en anden.
Han undrer sig over sig selv og stivner, med blikket urørligt
rettet derved, som en statue, skabt i marmor fra Paros.

Og som han knæler i græsset, ser han en tvillingestjerne –
det er hans øjne – et hår så skønt som Apollos og Bacchus',
bløde kinder, en elfenbenshals og dejlige læber,
og i den lysende, snehvide hud en rødmende skærhed.

Hvad andre beundred, beundrer han selv, og ubevidst elsker
han nu sig selv og giver sig selv komplimenter og får dem,
bejler og bejles til og sætter i flamme og brænder.

Hvor ofte kyssed han ikke forgæves det skuffende vandspejl!
Hvor ofte prøved han ikke forgæves at få sine arme
ned om den nakke, han ser, og gribe sig selv i sit billed!
Hvad han ser, fatter han ikke, men det, han ser, tænder hans hjerte,
øjenbedraget dårer og ægger hans øje des mere.

Troskyldige! Det er omsonst, du jager det flygtige billed!
Intetsteds er det! Vend dig! – og væk er det, som du elsker.
En skygge er det af lys, der kastes tilbage af spejlet,
ingenting selv! Det er kommet med dig, og det blir der, hvis *du* blir;
og det blir borte med dig, hvis du kunne holde dig borte!

Ingen tanke på føde og ingen tanke på hvile
kan få ham fra stedet. Han ligger strakt ud i græsset på bredden
med øjnene rettet imod den bedragerisk dragende skønhed,
fortabt i sit eget blikks trylleri. Han rejser sig halvt op,
rækker så armene ud mod skoven omkring sig og siger:

“Har du, o skov, været vidne til sådan ulykkelig elskov?
Mangt et elskende par har du skjult i din skærmende skygge!
Kan du i alle de tider og år, du har vokset, erindre
nogen, der sygnede hen som jeg af kærligheds kvaler?
Se, hvad jeg elsker, det kan jeg; men hvad jeg kan se og må elske,
kan jeg dog ikke finde. Så grusomt narres min elskov.

Og for at øge min kval er det hverken vældige have,
ørkener, bjerg eller mur om befæstede byer, der skiller –
blot en anelse vand! Han ønsker, jeg tar ham i favnen.
Thi når jeg rækker et kys ned mod de lysende vande,
stræber han opad i vandet med læberne mod mig til gengæld.
Jeg *må* kunne nå ham, så lidt som det er, der skiller vor elskov!

Hvem du end er, så kom op! Hvorfor narrer du mig? Du er dejlig!
Hvor skal du hen? Det er hverken mit ydre eller min alder,
der jager dig bort – selv nymfer går rundt og forelsker sig i mig!

Og med de blikke, du sender mig, gir du mig nogen forhåbning.

Rækker jeg armene mod dig, rækker du dine til gengæld.
Smiler jeg, får jeg et smil. I dit øje ser jeg en tåre,
når der er tåre i mit. Og nikker jeg, nikker du også.
Og, kan jeg se på din dejlige mund, du forsøger at sende
ord tilbage. Men ak, de når ikke frem til mit øre!

Han dør – er mig selv! Jeg ved det, mit billede narrer mig ikke!
Jeg elsker mig selv! Jeg vækker selv gløden, hvoraf jeg fortæres.
Hvad skal jeg gøre? Hvem bejler til hvem? Og hvad vil jeg opnå?
Jeg ejer jo, hvad jeg begærer! Men just den rigdom er armod!
Kunne jeg bare forlade mit legeme, skille mig fra det!
Gid min elskede *ikke* var hos mig – et skrækkeligt ønske!

Smerten fortærer min styrke og sundhed, og livet forsvinder
hurtigt, og snart skal jeg visne i selve ungdommens forår.
Døden er ikke en byrde – med den forsvinder min smerte.
Kunne blot den, som jeg elsker, stadig glædes ved livet!
Én død skal vore to forenede hjerter nu lide!”

Han tier og vender usaligt tilbage til synet i vandet.
Hans tårer bryder dets spejl, og vandets krusning forstyrrer
billedets klarhed. Han ser det forsvinde og råber i smerte:

“Flygt ikke! Bliv og forlad dog ikke så grusomt din elsker!
Lad mig få lov til at se, hvad jeg ikke har lov til at røre,
og til at ildne mit arme begær!” I sorgen og smerten
flænger han tøjet itu fra linningen oppe ved halsen,
blotter sit bryst og slår sig med hænder så hvide som marmor.

Af slagene breder der sig på hans bryst en blussen af roser,
ganske som æblet begynder at rødme på kinden i solen,
eller som druen i klasen, når modningen lige begynder,
ejer et skær i flere nuancer af fineste purpur.

Da han så dette i vandet, som atter var roligt og spejlblankt,
var det forbi. Som det gullige voks hensmelter i sagte
ild, eller morgenens rim forsvinder i varmen fra solen,
således svinder han hen i sin elskovs brændende smerte,
hentæres lidt efter lidt af den brand, han har i sit hjerte.

Snart er hans kind ikke længere hvid eller rød, og forsvundet
både hans sundhed og kraft og alt, hvad der gjorde ham dejlig,
hele den yndige krop, som vakte Ekko til elskov.

Dog, da hun så ham, følte hun trods sin forbitrede vrede
smerte derved, og så tit den elendige råbte: "Jeg stakkel!",
lod Ekko det lyde igen og runge i bjergene: "Stakkel!"
Når han med hænderne slog sig for brystet i kvide, så gengav
Ekko også den lyd så dumpt, som den lyder ved graven.

Det sidste, han sagde, med blikket mod kilden som altid, var dette:
"Ak, min ulykkeligt elskede dreng!" Og skovene gentog
råbet, og hans "Farvell!" besvaredes også af Ekko.

Hans hoved sank udmattet ned i det grønne græs, og hans øjne
lukkedes, medens de så beundrende på deres ejer.
Og stadigvæk, efter han var kommet ned i dødningsriget,
spejlede han sig, i Styx.

Hans søstre, najaderne, sørged
over hans død og bragte ham ofre af deres hårpragt;
også dryaderne græd, og i gråden hører man Ekko.

Bålet var rede, man kom med både fakler og bære:
Liget var borte. Man finder i stedet en blomst, der med hvide
kronblade kranser den gullige kalk, der er i dens midte.